

Aan:
de voorzitter en leden van
provinciale staten van Drenthe

Assen, 29 juli 2004
Ons kenmerk 27/6.9/2004006644
Behandeld door mevrouw J. Habets (0592) 36 59 24
Onderwerp: Notitie openbare orde en veiligheid (OOV) in Drenthe

Geachte voorzitter/leden,

Hierbij doen wij u de Notitie OOV in Drenthe toekomen. Deze notitie bevat de visie en de voornemens van ons beleid op het gebied van OOV.

Deze notitie geeft een overzicht van het provinciaal beleid op het gebied van OOV. In deze notitie worden de werkzaamheden en de beleidsvoornemens van de provincie op dit gebied in beeld gebracht als een samenhangende verantwoordelijkheid van twee partijen, te weten de Commissaris van de Koningin en het college van gedeputeerde staten. Voorts worden de rollen en de verantwoordelijkheden van alle externe betrokken partners beschreven, op bestuurlijk en operationeel vlak. In de notitie wordt ook stilgestaan bij alle nieuwe ontwikkelingen in het wettelijk kader voor OOV.

Deze notitie is totstandgekomen na inventariserend overleg met onze partners in dit beleidsveld. Ook hun opmerkingen over de conceptnotitie zijn zoveel mogelijk verwerkt.

De beleidsnotitie moet naar onze mening dienen als positiebepaling van de provincie als transparante samenwerkingspartner op het gebied van OOV.

Hoogachtend,

gedeputeerde staten van Drenthe,

, secretaris

, voorzitter

Bijlage(n):
gm/coll.

Notitie openbare orde en veiligheid in Drenthe

PROVINCIE DRENTHE

NOTITIE OPENBARE ORDE EN VEILIGHEID IN DRENTHE

Versie 2 juli 2004

 INHOUD

INLEIDING	5
1. AANLEIDING VOOR DEZE NOTITIE	7
1.1. Reactie op rampen in Enschede en Volendam	7
1.2. Gebeurtenissen in Drenthe	7
1.3. Ontwikkelingen in het wettelijk kader	7
1.4. Verantwoordelijkheid voor veiligheid	8
1.5. Kabinetsstandpunt veiligheidsregio's, 8 april 2004	8
1.6. Gesprekken met veiligheidspartners	9
1.7. Collegeprogramma 2003-2007	9
2. DE VERDELING VAN DE VERANTWOORDELIJKHEID VOOR OPENBARE ORDE EN VEILIGHEID BIJ BURGEMEESTERS, GEMEENTEN, WATERSCHAPPEN EN RIJK	11
2.1. Openbare orde en hulpverlening	11
2.2. Openbare veiligheid en hulpverlening	11
2.3. De operationele diensten: rood, wit en blauw	12
2.4. De organisatie van rood, wit en blauw in Drenthe	12
2.5. De waterschappen	14
2.6. Het Rijk	14
3. FUNCTIE EN VERANTWOORDELIJKHEID VAN DE PROVINCIE BIJ OPENBARE ORDE EN VEILIGHEID	17
3.1. De provinciale rol	17
3.2. Provincietaken op het gebied van openbare orde en veiligheid	17
3.3. Provinciale ambities	18
4. HET PROVINCIAAL BELEID OP HET GEBIED VAN OPENBARE ORDE	21
4.1. Toezicht op inzet regiopolitie	21
4.2. Organisatie van bijstandsverlening ten behoeve van openbare orde en veiligheid	22
4.3. Netwerk veilig Drenthe (NVD)	22
4.4. Regionaal Platform Criminaliteitsbeheersing Drenthe	23
4.5. Bosbrandbestrijding	24
4.6. Samenwerking over de provinciale/nationale grens; een onderwerp op het grensvlak van zowel openbare orde als van openbare veiligheid	25
5. HET PROVINCIAAL BELEID OP HET GEBIED VAN OPENBARE VEILIGHEID	27
5.1. De Commissaris van de Koningin als coördinerend bestuurder en de provinciale rampenstaf	27
5.2. Het Provinciaal coördinatieplan en Coördinatiecentrum	28
5.3. Provinciaal oefen- en opleidingsbeleid	29
5.4. Piketdienst (bereikbaarheidsdienst)	29
5.5. Risicokaart Drenthe	29
5.6. Toetsing plannen	31

6.	TOT SLOT	35
6.1.	Op weg naar en betere samenwerking	35
7.	AFKORTINGENLIJST	37

INLEIDING

In het Collegeprogramma voor de periode 2003-2007, getiteld Werk maken in een veilig en sociaal Drenthe, staat onder meer als voornemen dat wij de integrale veiligheid willen verbeteren. Integrale veiligheid is een veelomvattend begrip, waartoe wij ook openbare orde en veiligheid rekenen. Deze beleidsnotitie gaat over onze betrokkenheid daarbij. Onze ambities op het gebied van openbare orde en veiligheid (OOV) zijn gericht op het versterken van de samenwerking tussen alle betrokken partijen, binnen en buiten de provincie. De notitie bevat ook een duidelijke beschrijving van de rol daarin van de Commissaris van de Koningin (CvdK) en van het provinciaal bestuur. Met het beleid, zoals voorgesteld in deze notitie, willen wij de basis leggen voor een goed geïmplementeerde samenwerking tussen alle partners.

1. AANLEIDING VOOR DEZE NOTITIE

1.1. Reactie op rampen in Enschede en Volendam

Na de vuurwerkramp in Enschede (mei 2000) hebben provinciale staten (PS) vragen gesteld aan het college van gedeputeerde staten (GS), met name aan de CvdK. De staten waren na die ramp benieuwd naar het antwoord op de vraag wat de provinciale verantwoordelijkheden waren voor veiligheid en rampenbestrijding in Drenthe.

De CvdK heeft geantwoord dat de ruggengraat van de rampenbestrijdingsorganisatie wordt gevormd door de gemeentelijke rampenplannen. De burgemeester is het bevoegd gezag. De provincie, met name de CvdK, komt vooral in beeld wanneer rampen de gemeenten overstijgen en bestuurlijke coördinatie nodig is.

1.2. Gebeurtenissen in Drenthe

In Drenthe hebben zich de afgelopen jaren calamiteiten en rampen voorgedaan waarin de provincie, en dan met name de CvdK, in haar coördinerende rol heeft moeten optreden. Voorbeelden zijn de wateroverlast als gevolg van extreme regenval in het najaar van 1998, verschillende epidemieën van dierziekten (BSE, MKZ en vogelpest) en de terroristische dreigingen in verband met de oorlog in Irak. Die ervaringen hebben bij de provincie het besef verscherpt dat rampen, zware ongevallen en calamiteiten zich ook in Drenthe kunnen voordoen, ondanks alle voorzorgsmaatregelen die worden genomen. Bescherming tegen rampen en calamiteiten is niet te garanderen. Een ramp of calamiteit kan altijd plaatsvinden.

1.3. Ontwikkelingen in het wettelijk kader

In de jaren 2000 en 2001 was de wetgever volop bezig de verantwoordelijkheden voor veiligheid en rampenbestrijding opnieuw in beeld te brengen. De rampen in Enschede en Volendam hebben dat proces versneld. De voorbereiding op de rampenbestrijding en de rampenbestrijding zelf moesten worden verbeterd. Rampenbestrijding is overigens een veelomvattend begrip. Het omvat zowel het voorkomen en beperken van risico's, als de voorbereiding op de bestrijding van rampen, als de daadwerkelijke bestrijding zelf en de nazorg ervan.

In dat kader heeft de wetgever onder meer het initiatief genomen voor een nieuwe wet die op 1 juli 2004 van kracht is geworden: de Wet kwaliteitsbevordering rampenbestrijding (WKR). Deze wet wijzigt ten dele vier bestaande wetten: Wet rampen en zware ongevallen (WRZO), de Brandweerwet (1985) en de Wet geneeskundige hulpverlening bij rampen (WGHR), alsmede de Wet ambulancevervoer.

De nieuwe WKR zoekt kwaliteitsverbetering in:

1. het versterken van de planmatige voorbereiding op de rampenbestrijding;
2. het versterken van de organisatorische en bestuurlijke coördinatie ten behoeve van een integrale aanpak;
3. het verbeteren van het kwaliteits- en het toezichtsarrangement van de rampenbestrijding.

In de tenuitvoerlegging van de nieuwe wet, zoals onder meer voorzien in het Besluit kwaliteitscriteria planvorming rampenbestrijding (dat eveneens met ingang van 1 juli 2004 in werking treedt), is een andere rol voor de provincie weggelegd, zowel voor de CvdK als voor het college van GS. Hoe de provincie die andere rol wil oppakken, wordt in deze beleidsnotitie uiteengezet (zie 5.6).

1.4. Verantwoordelijkheid voor veiligheid

De behoefte bij velen aan duidelijkheid over de verdeling van verantwoordelijkheden voor veiligheid en rampenbestrijding was overigens te groot om de WKR af te wachten. In die wet zijn onder meer (verbeterde) gemeentelijke rampenplannen, een regionaal beheersplan en een provinciale risicokaart voorzien. Met het ontwikkelen van deze instrumenten ter versterking van de planmatige voorbereiding op en organisatorische coördinatie van de rampenbestrijding zijn de gemeenten al een paar jaar geleden begonnen. De provincie is ook al bezig de voorbereiding op de rampenbestrijding te verbeteren, onder meer met een in noordelijk verband geactualiseerd Provinciaal coördinatieplan dat later dit jaar zal worden vastgesteld. Tegen de achtergrond van allerlei risico's is het belangrijk dat alle verantwoordelijke overheden en hulpverleningsinstanties de klok zo vroeg mogelijk gelijkzetten. Elke overheid voor zich, maar ook samen met elkaar, moet voor de rampenbestrijding altijd stand-by zijn, dat wil zeggen: goed geoefend en voorzien van voldoende materieel. Meer officieel gezegd: rampen- en calamiteitenplannen dienen actueel te zijn, procedures voorbereid, scenario's multidisciplinair geoefend en voorzien van voldoende kwalitatief toereikende middelen. Het past in dit algemene streven dat ook het provinciaal bestuur, vanwege zijn overzicht in Drenthe, zijn visie op OOV uiteenzet.

1.5. Kabinetsstandpunt veiligheidsregio's, 8 april 2004

Uit verschillende onderzoeken en evaluaties na rampen is gebleken dat de huidige taakverdeling tussen operationele diensten en besturen complex is. Dat bemoeilijkt zowel het slagvaardig optreden bij de bestrijding van calamiteiten als de voorbereiding daarop. Een betere samenwerking tussen brandweer (lokaal en regionaal), de geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen (GHOR), de regiopolitie en het Regionaal Militair Commando (RMC) Noord ligt dus voor de hand.

Het kabinet stelt daarvoor de inrichting van een veiligheidsregio voor. In een veiligheidsregio zijn daartoe slechts twee besturen verantwoordelijk: een Regionaal Hulpverleningsbestuur, verantwoordelijk voor het beheer van de lokale/regionale brandweer en de GHOR gezamenlijk en een Regionaal College Politie. Beide besturen vormen bovendien samen met elkaar een bestuurscommissie en/of veiligheidscollege dat verantwoordelijk is voor de besluitvorming rond de rampenbeheersing, zoals vastgelegd in het Regionaal beheersplan. Het kabinet wil zo bereiken dat het gezag over de operationele diensten bij de gemeenten blijft en dat het beheer ervan voor een deel wordt overgeheveld naar het regionaal bestuur. In feite betekent dat regionalisering van de brandweer, want het (hogere) kader van de lokale en de regionale brandweer komt in één regionale dienst. De rol van de provincie is bepaald in de WKR - de provincie toetst het Regionaal beheersplan. Het kabinet is van mening dat de veiligheidsregio's medio 2006 overal moeten zijn gerealiseerd.

1.6. Gesprekken met veiligheidspartners

Ter voorbereiding op deze notitie zijn in het najaar 2003 gesprekken gevoerd met de partners in het OOV-beleid, op bestuurlijk en ambtelijk niveau. Er is, bestuurlijk en ambtelijk, gesproken met de Regionale Brandweer, de GHOR, de regiopolitie, twee van de vier waterschappen (als representatieve steekproef) en het RMC Noord. Een centraal thema daarin bleek "samenwerking" te zijn. De opmerkingen en de bevindingen daarover en over de toetsende en coördinerende rol van de provincie zijn medebepalend voor de inhoud van deze beleidsnotitie.

1.7. Collegeprogramma 2003-2007

In het Collegeprogramma Werk maken in een veilig en sociaal Drenthe, heeft het college van GS aangegeven langs welke lijnen het college zijn beleid tot 2007 uitzet. Dat beleid laat zich in vijf hoofdlijnen schetsen die ieder hun eigen uitwerking hebben gekregen. Die hoofdlijnen bepalen de prioriteit van GS. Een van die hoofdlijnen is veiligheid en sociaal evenwicht. In die hoofdlijn bepaalt het college van GS dat het een sterke regie wil op het gebied van externe veiligheid, dat het college werk maakt van handhaving en dat het college de integrale veiligheid zal verbeteren door de samenwerking tussen alle betrokkenen te versterken op het terrein van OOV. Deze notitie geeft aan hoe die rol kan worden gezien en op welke wijze die zal worden ingevuld.

2. DE VERDELING VAN DE VERANTWOORDELIJKHEID VOOR OPENBARE ORDE EN VEILIGHEID BIJ BURGEMEESTERS, GEMEENTEN, WATERSCHAPPEN EN RIJK

Zoals gezegd in de inleiding: in de zorg voor OOV heeft de provincie een afgeleide, voorwaardenscheppende en geen directe rol. Iedere provincie heeft een CvdK en een provinciaal bestuur voor respectievelijk bestuurlijke coördinatie, toezicht houden en toetsen. In hoofdstuk 3 hierna is beschreven wat precies de bemoeienissen van de provincie zijn met het werk van de andere overheden.

Dit hoofdstuk 2 bevat een beschrijving op hoofdlijnen van de bestuurlijke en operationele verantwoordelijkheden voor openbare orde, hulpverlening en veiligheid zoals die voor rekening komen van de andere overheden, de gemeenten, de waterschappen en het Rijk.

2.1. Openbare orde en hulpverlening

De burgemeester is belast met de handhaving van de openbare orde. Hij is bevoegd de bevelen te geven die daarvoor nodig zijn. De burgemeester bedient zich daarbij van de onder zijn gezag staande politie. De politie is op regionaal niveau georganiseerd. Drenthe kent één politieregio. Het bestuur daarvan is het regionaal college (RC), bestaande uit de twaalf Drentse burgemeesters en de hoofdofficier van justitie. Het RC wordt voorgezeten door de korpsbeheerder en de burgemeester van Assen. De korpsbeheerder is verantwoordelijk voor het "beheer" en wordt bijgestaan door de korpschef, het hoofd van de regiopolitie.

Ordehandhaving en hulpverlening door de politie zijn dus primair verantwoordelijkheden van de burgemeester. De burgemeesters hebben het "gezag" over de politie waar het gaat om de feitelijke handhaving van de openbare orde en de hulpverlening. Zij delen dat gezag overigens met de officieren van justitie. Deze medewerkers van justitie hebben het "gezag" over de politie waar het gaat om de feitelijke strafrechtelijke handhaving van de rechtsorde.

De gemeentelijke invloed op de handhaving van de openbare orde en hulpverlening is beleidsmatig en terug te vinden in het jaarlijkse integrale Korpsbeleidsplan van de Regiopolitie Drenthe.

2.2. Openbare veiligheid en hulpverlening

De verantwoordelijkheid voor de rampenbestrijding ligt primair bij de gemeenten. Gemeenten zijn bij uitstek de geschikte overheden om een samenhangend veiligheids- en rampenbestrijdingsbeleid vast te stellen. Zij kunnen het beste de aanwezige risico's beoordelen en daarvoor passende maatregelen treffen. Gemeenten kennen immers als geen ander de plaatselijke situatie.

Voor de zorg voor de openbare veiligheid heeft de gemeente in het dagelijkse verkeer de beschikking over de brandweer en bij bijzondere situaties over de GHOR. De burgemeester heeft het gezag over de brandweer en de GHOR.

De manier waarop men in een gemeente is voorbereid op rampenbestrijding is vastgelegd in een rampenplan. Het rampenplan gaat uit van alle mogelijke risico's. In het rampenplan is beschreven hoe de organisatie van de rampenbestrijding er uitziet en wie welke verantwoordelijkheden, taken en bevoegdheden heeft.

Het is een taak van de burgemeester om voor elke ramp of zwaar ongeval waarvan de plaats, de aard en de gevolgen zijn te voorzien, een rampbestrijdingsplan op te stellen. Een ramp of zwaar ongeval kan grote maatschappelijke, milieutechnische en economische gevolgen hebben. In een rampbestrijdingsplan worden voor dat bepaalde risico specifieke maatregelen voorzien.

2.3. De operationele diensten: rood, wit en blauw

Om hun verantwoordelijkheden voor handhaving openbare orde en veiligheid en hulpverlening goed te kunnen verrichten, hebben de gemeenten dus de beschikking over drie diensten, deels op gemeentelijke schaal georganiseerd (politie en brandweer), deels op regionale schaal (regionale brandweer, GHOR en de regiopolitie). Tevens hebben de gemeenten de beschikking over een gezamenlijke Meldkamer Drenthe.

De grenzen van de Regiopolitie Drenthe, de Regionale Brandweer Drenthe en de GHOR zijn gelijk aan die van de provincie. Drenthe heet daarmee een congruente regio te zijn, anders dan andere provincies die twee of meer regio's hebben.

De drie diensten hebben (op basis van de Wet gemeenschappelijke regelingen, alle twaalf burgemeesters als bestuur, elk bestuur met een eigen voorzitter:

- voor de regionale brandweer is dat het Algemeen Bestuur van de Regionale Brandweer Drenthe (RBD), voorzitter de heer W.P.M. Urlings (burgemeester van Hoogeveen);
- voor de geneeskundige kolom is dat het Algemeen Bestuur van de GHOR, voorzitter de heer R.W. Munniksma (burgemeester van Aa en Hunze);
- voor de regiopolitie is dat het RC, met als voorzitter de korpsbeheerder, mevrouw D. van As-Kleijwegt (burgemeester van Assen).

2.4. De organisatie van rood, wit en blauw in Drenthe

Rood: de brandweer

De lokale brandweer is een veelgevraagde hulpverlener. Hij is er niet alleen voor de bestrijding van brand, binnen en buiten, maar ook voor het bevrijden en redden van personen en dieren in alle mogelijke situaties.

Drenthe telt thans twaalf gemeentelijke brandweerkorpsen. De korpsen van Meppel en Hoogeveen delen de brandweercommandant. Alle brandweerkorpsen samen tellen ruim honderd stafmedewerkers. Elk korps beschikt daarnaast over de inzet van tientallen vrijwilligers. Overigens heeft een aantal voorzieningen en bedrijven in Drenthe, zoals bijvoorbeeld Groningen Airport Eelde, een eigen (bedrijfs)brandweer.

De Regionale Brandweer Drenthe bestaat in zijn huidige vorm sinds 1993. De RBD heeft een coördinerende rol in de voorbereiding op de rampenbestrijding. De RBD is de gemeentelijke korpsen beleidsmatig van dienst en doet dat de laatste jaren steeds vaker ondersteunend en uitvoeringsgericht. De financiële kaders voor een goed optreden van de gemeentelijke brandweerkorpsen zijn nooit ruim genoeg en dat nodigt uit tot meer samenwerking.

De RBD heeft in 1998 een zogenaamde vierjarencyclus ingevoerd. Dit betekent dat de RBD thans werkt aan de hand van een Plan voor de organisatie van rampenbestrijding en brandweezorg 2002-2005. Dit plan wordt tussentijds jaarlijks bijgesteld in een jaarbeleidsplan. Op dit jaarbeleidsplan is de jaarbegroting van de RBD gebaseerd. Vanuit hun verantwoordelijkheid voor het gezag en het beheer over de RBD stellen de gemeenten in Drenthe € 4,23 per inwoner beschikbaar. De RBD ontvangt daarnaast een aanzienlijke rijksbijdrage.

De aandachtsgebieden in het plan zijn:

- brandweertzorg en hulpverlening
- voorbereiding rampenbestrijding
- alarmcentrale en operationele zaken

Invloed van het rijksbeleid heeft ertoe geleid dat hier onlangs een vierde aandachtsgebied aan is toegevoegd: fysieke veiligheid.

De RBD heeft jaarlijks de beschikking over € 1,5 miljoen van het Rijk en € 2 miljoen van de gemeenten.

Bron: RBD Drenthe

Wit: geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen

De GHOR verschilt met de andere operationele diensten. De GHOR is namelijk wel een gemeentelijke verantwoordelijkheid, maar niet op lokale schaal georganiseerd. Een tweede verschil zit in de aard van het werk van de GHOR: de GHOR is regulier alleen een adviesbureau dat, onder leiding van zijn directeur, de regionaal geneeskundig functionaris, een adviserende rol speelt in de voorbereiding op de rampenbestrijding en het crisismanagement. Als de nood aan de man komt, moeten de gemeenten een beroep kunnen doen op de GHOR, ten behoeve van de leniging van de medische en psychosociale nood. Anders dan bij de brandweer en de politie, heeft het Algemeen Bestuur van de GHOR, behoudens bij crises, dus geen eigen hulpverleningskolom aan te sturen. De hulpverleningskolom van de GHOR bestaat uit private en publieke instellingen, zoals ziekenhuizen, ambulances, GGD, GGZ, huisartsen en Rode Kruis. Alleen tijdens rampsituaties hebben deze instellingen min of meer een hiërarchische relatie met de GHOR. Bij rampen en calamiteiten moet de GHOR ervoor zorgen dat het aantal mogelijke slachtoffers zo laag mogelijk blijft en dat een optimale en adequate geneeskundige hulpverlening kan worden geboden.

Bij de afsplitsing van het GHOR-bureau Noord-Nederland in 2002 en de oprichting van een GHOR-bureau Drenthe, zijn over een aantal gemeenschappelijke voorzieningen afspraken gemaakt. Daarbij moet worden gedacht aan de Regionale Ambulance Voorziening Drenthe, het Nederlandse Rode Kruis en de GHOR-bureaus in Groningen en Fryslân. De afspraken over de "voorzieningen" gelden voor materieel, zoals een verbindingsscommando-wagen, maar betreffen vooral de inzet van personeel. De GHOR-regio Drenthe heeft zo de beschikking over één geneeskundig adviseur en wel voor gevaarlijke stoffen (deze functionaris is in dienst van het bureau Groningen).

De GHOR werkt met een budget van € 842.000,-- in 2004, afkomstig van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK). De GHOR telt 5,5 formatieplaatsen. In tegenstelling tot de meeste andere GHOR-regio's krijgt de GHOR Drenthe (volgens het geraadpleegde concept-Jaarplan 2003-2004) geen vergoeding van de gemeenten. Inmiddels is in 2004 door het bestuur voor 2005 wel een geringe bijdrage per inwoner voorgesteld. De beslissing hierover door de afzonderlijke gemeenten is voorzien voor juni 2004.

Blauw: Politie Regio Drenthe

Sinds de Politiewet 1993 kent Nederland 25 regionale politiekorpsen en 1 Korps Landelijke Politiediensten (KLPD). Drenthe is één politieregio met een regiokorps.

Het is de taak van de politie "in ondergeschiktheid aan het bevoegde gezag en in overeenstemming met de geldende rechtsregels" te zorgen voor de daadwerkelijke handhaving van de rechtsorde en het verlenen van hulp aan hen die deze behoeven (artikel 2 van de Politiewet). De Politie Drenthe werkt met een jaarlijks Korpsbeleidsplan (Samen verder werken aan veilig Drenthe) zoals voorbereid en opgesteld door het RC. In dit Korpsbeleidsplan staan niet alleen de voornemens van de politie, maar ook van het gemeentebestuur, het Openbaar Ministerie en andere betrokken partners. De Politie Regio Drenthe is een korps waar de zorg voor de mede-

mens vooropstaat. De zorg voor de veiligheid van de Drentse burgers en het waken over de leefbaarheid van de provincie vormen het uitgangspunt van het werk dat door bijna 1.200 medewerkers van Politie Regio Drenthe wordt verricht.

In het Meerjarenbeleidsplan 2003, waarin de aansluiting te vinden is op het Meerjarenplan van de Ministeries van BZK en Justitie, staan bovendien de landelijke doelstellingen van het politiewerk.

De Politie Drenthe is georganiseerd in drie districten, Noord (met een bureau in Assen), Zuid-Oost (met een bureau in Emmen) en Zuid-West (met een bureau in Hoogeveen). De Regiopolitie Drenthe is verder onderverdeeld in wijkeenheden, veelal op schaal van de gemeenten. De burgemeester heeft het gezag over de politie in zijn of haar gemeente. Bij de Politie Drenthe ging in 2003 € 75 miljoen om (*bron: Financieel jaarverslag 2003 Politie Regio Drenthe*).

Meldkamer Drenthe

In het kantoor van de regiopolitie is de gemeenschappelijke Meldkamer Drenthe gehuisvest, waar de oproepen voor brandweer, ambulance en politie onder het landelijke alarmtelefoonnummer 112 centraal binnenkomen. 's Avonds en in het weekend dient de Meldkamer ook als centrale voor de Provinciale Milieuklachtenlijn.

2.5. De waterschappen

Waterschappen zijn openbare lichamen die de waterstaatkundige verzorging van een bepaald gebied ten doel hebben. Zij hebben calamiteitenplannen en bijbehorende bestrijdingsplannen tot hun beschikking om adequaat op te treden bij doorbraak van zeedijken en boezemkaden, alsmede bij wateroverlast, droogte en watervervuiling.

De waterschappen in Drenthe werken sinds de fusies per 1 januari 2000 integraler, gericht op kwantitatief en kwalitatief waterbeheer. Daarmee is hun rol in de structuur van provincies ook gegroeid. Grofweg zou je kunnen zeggen: de provincies zorgen voor het beleid, de waterschappen voor het beheer. Overigens heeft de provincie zelf de kwantiteitszorg voor een beperkt aantal vaarwegen (Meppel-De Punt en in Zuid-Drenthe).

De laatste jaren is het belang van een goed beheer van water gegroeid. Water is in Nederland in het algemeen, ook in Drenthe, een achilleshiel. Sommige experts zeggen dat negen van de tien rampen met water te maken hebben, of het nou om de kwantiteit of de kwaliteit gaat.

Drenthe heeft vier waterschappen: Hunze en Aa's (Groningen-Drenthe), Noorderzijlvest (Groningen-Drenthe), Reest en Wieden (Overijssel-Drenthe) en Velt en Vecht (Overijssel-Drenthe).

2.6. Het Rijk

Het Rijk is voor een aantal aspecten van de OOV verantwoordelijk, namelijk voor de wetgeving, de inspectie en de financiering van een aantal OOV-taken. Het Ministerie van BZK stelt voor vier jaar het beleidsplan vast voor de politie in Nederland, waaraan de regio's specifiek hun eigen aanpak en doelstellingen mogen toevoegen.

Het Rijk beheert het geld voor extra inzet van brandweer, politie en geneeskundige hulp. Het Rijk is ook verantwoordelijk voor een samenhangend stelsel van kwaliteitscriteria voor de rampenbestrijding.

De minister van BZK beslist over bijstandsverlening van de regiokorpsen, van politie onderling en van de brandweerkorpsen van buiten de eigen regio.

Het Ministerie van Defensie beslist over de verzoeken om militaire bijstand ter handhaving van de openbare orde of rechtsorde, alsmede in het geval van een (dreigende) ramp of zwaar ongeval. De commandant van het RMC Noord is belast met de daadwerkelijke inzet van militair personeel en materieel. In de praktijk wordt nu al, mede op verzoek van de commandant, het Regionaal Commando Noord door de provincie steeds gelijktijdig (voor)geïnformeerd, zodat ook hij vroegtijdig maatregelen kan voorbereiden.

3. FUNCTIE EN VERANTWOORDELIJKHEID VAN DE PROVINCIE BIJ OPENBARE ORDE EN VEILIGHEID

3.1. De provinciale rol

De provincie heeft beleids- en uitvoeringsverantwoordelijkheden over een groot aantal aandachtsgebieden. Die strekken zich uit over een hele provincie.

Die bestuurlijke eenheid Drenthe, met twaalf gemeenten en 481.254 (2003) inwoners in totaal, vormt tevens het samenhangend gebied voor RBD, GHOR en Politie Regio Drenthe. Voor alle drie operationele diensten vormt het grondgebied van de provincie dus tevens de operationele (en bestuurlijke) regio. Dat is een bijzondere omstandigheid die de samenhang tussen de provincie en de regio's (in de toekomst veiligheidsregio) een positieve impuls geeft.

Drenthe heeft verder een overzichtelijk bestuurskader en korte, vaak informele contactlijnen. De provincie kan dus, vanuit haar eigen verantwoordelijkheid voor water, verkeer en openbaar vervoer, natuur en milieu, economie en welzijn, alsmede ruimtelijke ordening en niet te vergeten veiligheid, het grotere verband tussen situaties en problemen in de gaten houden, het totaal van de kwaliteit overzien.

De provincie is op een verscheidenheid aan beleidsterreinen bij wet opgedragen toezicht te houden en de plannen en de besluiten te toetsen van andere overheden. Het toezicht door de CvdK is gericht op het werk van de regiopolitie in zijn ambtsgebied op het gebied van openbare orde en op de uitvoering van rampenbestrijding. Het toetsen door de provincie (het college van GS) is gericht op de diverse plannen voor de rampenbestrijding van gemeenten en waterschappen.

3.2. Provincietaken op het gebied van openbare orde en veiligheid

Bij het toezicht op en de zorg voor OOV heeft de provincie verschillende functies en verantwoordelijkheden. Die van de CvdK verschillen van die van het college van GS.

De CvdK deelt de verantwoordelijkheid bij de openbare veiligheid, rampenbestrijding en de voorbereiding daarop, met GS. In hoofdstuk 5, punt 6, hierna is beschreven hoe de plannen daarvoor door de provincie worden getoetst.

Op het gebied van rampenbestrijding is de taakverdeling tussen de CvdK en GS voor de hand liggend. *"Voor de rampenbestrijding geldt dat het tijdens een ramp van belang is dat snelle en efficiënte besluitvorming plaatsvindt. In dat geval is een eenhoofdig bestuursorgaan het meest aangewezen. Wat betreft de fasen daarvóór (pro-actie, preventie en voorbereiding op de rampenbestrijding) staat de integrale benadering van veiligheid voorop. In dat verband is besluitvorming in een breder samengesteld meerhoofdig bestuursorgaan meer aangewezen."* (Memorie van Toelichting op de WKR).

De CvdK is deels (met de procureur-generaal) toezichthouder op de politie. De CvdK is verantwoordelijk voor het toezicht op de handhaving van de openbare orde door de regiopolitie. Deze verantwoordelijkheid voert hij uit op basis van informatie die hij onder meer krijgt van justitie en van de burgemeesters en uit het overleg met de korpschef en de korpsbeheerder (Ambts-instructie, artikel 2, derde lid, en Provinciewet, artikel 175). Artikel 16 van de Politiewet 1993 biedt de CvdK de mogelijkheid bij (en bij de verwachting van) een ordeverstoring van meer dan

plaatselijke betekenis (na overleg) de burgemeesters aanwijzingen te geven over het te hantieren beleid.

Op grond van artikel 25 van de Politiewet 1993 vraagt de minister van BZK aan de CvdK advies over de aanbeveling tot benoeming van korpschef (artikel 25 van de Politiewet).

Waar het gaat om rampenbestrijding, heeft de CvdK bovendien een coördinerende rol in geval van de bestrijding van een ramp of een zwaar ongeval van meer dan plaatselijke betekenis in één of meer gemeenten (artikel 12 van de WRZO). In het verlengde van de aanwijzingsbevoegdheid van de CvdK bij rampen met een bovenlokaal karakter, ligt daarom de bevoegdheid bij de CvdK om de operationele leider aan te wijzen (uit Memorie van Antwoord II, 16 978, nummer 5 en I, 16 978, nummer 33). In Drenthe is afgesproken dat bij rampen en zware ongevallen de regionaal commandant van dienst in beginsel altijd is belast met de operationele leiding.

Als coördinator van de rampenbestrijding werkt de CvdK volgens een Provinciaal coördinatieplan samen met een provinciale rampenstaf. Hij kan dan aanwijzingen geven aan burgemeesters, zorgen voor afstemming over de rampencommunicatie door de verschillende verantwoordelijke overheden, militaire bijstand regelen, zo nodig de bevolking verplaatsen. Hij heeft dan buitengewone bevoegdheden in het burgerlijk gezag. De CvdK toetst verder de rampbestrijdingsplannen. De CvdK informeert de minister jaarlijks over de stand van zaken met betrekking tot de rampenbestrijding en de voorbereiding daarop (WKR, artikel 10e).

Het college van GS heeft functies en verantwoordelijkheden die met name liggen op het gebied van openbare veiligheid, rampenbestrijding dus. Het college buigt zich vooral over de plannen voor de rampenbestrijding door andere lagere overheden in Drenthe. Zij doet dat door de kwaliteitstoetsing van de gemeentelijke rampenplannen, de calamiteitenplannen van waterschappen en het Regionaal beheersplan rampenbestrijding. Het college zorgt verder voor de productie en openbaarmaking van de risicokaart van Drenthe, een belangrijk provinciaal overzichtsinstrument in de (planmatige) voorbereiding op rampenbestrijding.

Alle vier hier zojuist genoemde plannen (te weten het Regionaal beheersplan, rampbestrijdingsplannen, rampenplannen en calamiteitenplannen) moeten uitgaan van deze risico-inventarisatie per provincieregio (zie hoofdstuk 5, punt 5).

3.3. Provinciale ambities

Het onderscheid dat bij wet gemaakt wordt in verantwoordelijkheden en functies van de verschillende lagere overheden, en ook van GS en de CvdK, lijkt in eerste instantie logisch. Het houdt echter ook het risico van verkokering in, van gebrek aan overzicht en van een algemene, de regio-omvattende bestuurlijke verantwoordelijkheid.

Het provinciebestuur wil voor de komende jaren de inzet intern, dus zowel die van het college van GS als van de CvdK, op een gemeenschappelijke beleidsmatige leest schoeien. Daarbij hoort tevens extern en duidelijker dan tot nu toe, de rol van verbindingspunt, van makelaar en kennisbank, zelfs van stimulator in het OOV-beleid. Dat betekent dat intern de veren worden opgeschud. Het betekent ook dat de provincie zich extern overtuigend moet opstellen tegenover alle betrokken OOV-partners in de regio Drenthe: gemeenten, de operationele diensten, de waterschappen en het Rijk. Het provinciebestuur wil dat doen als verbindingspost tussen het Rijk en de lagere overheden, als bestuurlijk coördinator en als provinciale kennisbank. En het provinciebestuur moet dat doen als toezichthouder en toetser.

Het provinciebestuur sluit daarin overigens aan bij de woorden van de CvdK in zijn eerste burgerjaarverslag:

"Ik ben voornemens de samenwerking voor de rampenbestrijding in Drenthe verder te ontwikkelen, zonder dat ik mij wil laten voorstaan op een bepaald primaat. Ik doe dat uit respect voor de verantwoordelijkheid, deskundigheid en ervaring van de andere overheden in Drenthe."

De provincie praat hierin met één stem, als collegiaal bestuur. De rol van de CvdK als rijksorgaan is daarbij een dubbele: hij is lid van het college van GS en als zodanig portefeuillehouder OOV én hij heeft functiegebonden verantwoordelijkheden als toezichthouder op de handhaving van de openbare orde en als bestuurlijk coördinator in de rampenbestrijding.

Vanuit dit streven, deze algemene visie, wordt de provinciale taakopvatting als volgt uiteengezet.

- De provincie zal er al het mogelijke aan doen om Drenthe veilig te houden en veiliger te maken, op zoveel mogelijk beleidsterreinen, maar in het bijzonder op het gebied van OOV, waar de provincie een eigen verantwoordelijkheid heeft.
- Dat betekent dat de provinciale overheid, samen met de andere overheden, moet zorgen zo goed mogelijk voorbereid te zijn op calamiteiten en rampen. Ieder moet zijn rol en verantwoordelijk kennen: de bestuurlijke organisatiestructuur moet transparant en algemeen erkend zijn.
- De provincie wil deze rol en taakopvatting vormgeven en uitvoeren in samenwerking en goed overleg met alle partners.
- De provincie ziet zichzelf daarbij als verbindingspunt, als scharnier, in het overdragen en beheren van kennis en contact, het faciliteren van afstemming en samenwerking.
- Samenwerking en netwerken zijn twee leidende begrippen, ook in het toezicht op handhaving van openbare orde. Dat betekent dat in ieder geval de provinciale deelname aan het Regionaal Platform Criminaliteitsbeheersing Drenthe en het Netwerk Veilig Drenthe wordt voortgezet (zie hoofdstuk 4, punten 3 en 4).
- De provincie heeft bij verschillende rampenplanvormen bij wet de rol gekregen van toetsers. Toetsing wordt gezien als een eindproduct van intensieve samenwerking op weg naar een goede rampenorganisatie. Het uitgangspunt van alle partners is maximale zorg voor mens, dier en omgeving bij crises. Daarbij hoort ook een goede voorbereiding en een transparante organisatie. De kwaliteitsslag die daarvoor geleverd moet worden, kost veel inspanning. Bij het toetsen zal daar rekening mee worden gehouden. Dat betekent dat het acceptabel is dat de voorbereiding niet op alle punten direct maximaal is, maar dat bij toetsing ook afspraken over verbetering en het tijdpad daarvan betrokken worden. Bij het beoordelen van de plannen is verder vooral van belang, dat de plannen niet alleen voor het moment voldoende goed zijn, maar ook dat de maker van de plannen laat blijken dat hij de ambitie heeft de kwaliteit van de plannen te blijven verbeteren.
- Om het maken en het beoordelen van plannen een zo goed mogelijk kader te bieden, wil de provincie overleggen met de partners. Goede afspraken over de basiskwaliteitsvoorwaarden van de plannen moeten worden gemaakt, alvorens het voor de provincie mogelijk is om de plannen op hoofdlijnen te toetsen.

Deze provinciale visie en taakopvatting liggen ten grondslag aan de beschrijving van de provinciale inzet op OOV in de hoofdstukken 4, 5 en 6 hierna.

4. HET PROVINCIAAL BELEID OP HET GEBIED VAN OPENBARE ORDE

4.1. Toezicht op inzet regiopolitie

Schets bestaand beleid

De CvdK ziet toe dat de politie in de regio Drenthe haar taken op het gebied van de handhaving van openbare orde en hulpverlening naar behoren uitvoert. De CvdK volgt alle politieontwikkelingen, landelijk en provinciaal en is als toehoorder vertegenwoordigd bij de vergaderingen van het RC Drenthe.

Uit de samenleving zelf krijgt de CvdK in zijn "ombudsfunctie" signalen over het functioneren van overheidsorganen. Regelmatig (50 à 60 keer per jaar) wordt hij door de burger aangesproken op problemen. Soms speelt de politie daarin een rol en kan zij uitkomst bieden.

Ten slotte is de CvdK betrokken bij de bijstandsverlening van extra politie (en brandweer) tussen de verschillende regio's. Hij beoordeelt de verzoeken om bijstandsverlening van en aan de burgemeesters en stuurt deze door aan de minister van BZK (zie ook hoofdstuk 4, punt 2, hierna).

Schets nieuwe ontwikkelingen

De ontwikkelingen die van invloed zijn op de regiopolitie spelen zich op verschillende terreinen af, binnen en buiten Drenthe. Volgend jaar (2005) wordt een evaluatie van het huidige politiebestedel afgerond, aan de hand waarvan onder meer de schaalgrootte van de politieregio's opnieuw zal worden beoordeeld.

De regiopolitie is namelijk zeer gediend met een goede interferentie tussen haar eigen doelstellingen en die van de Drentse gemeenten. Nu de politie er door herprioriteringen binnen de rijksbegroting voor heeft moeten kiezen haar functie als 24-uursnoodhulpdienst voor alle mogelijke zaken te herzien en zich zoveel mogelijk tot haar kerntaken te beperken (handhaving openbare orde), moet zij de preventie overlaten aan de gemeente, de burger, de scholen en de bedrijven.

Daarnaast is in het voorjaar een rapport van het Centraal Planbureau (CPB) verschenen, onder de titel: Gelijke beschikbaarheid, ongelijke handhaving. Daaruit blijkt dat de pakkans in de Nederlandse politieregio's niet overal gelijke groot is. Een belangrijke verklaring daarvoor is volgens het CPB gelegen in de verdeelsleutel van het politiebudget over de regiokorpsen. Die verhoudt zich niet goed tot de criminaliteitsdruk in de regio's. Daardoor is de pakkans groter in de landelijke regio's dan in de stedelijke regio's. Als oplossing wordt door het CPB geadviseerd dat de korpsen flexibeler met hun capaciteit zouden moeten omgaan. Utrecht, Brabant en Gelderland-Zuid kampen met het grootste handhavingstekort. Het Ministerie van BZK bezint zich op een nieuwe verdeelsleutel (najaar 2004). Die sleutel leidt dan tot herverdeling van het politiebudget, die mogelijk ook gevolgen heeft voor het budget van de regiopolitie Drenthe.

Visie en voornemens voor nieuw beleid

De CvdK is door de aard van zijn betrokkenheid bij de handhaving van de openbare orde door de regiopolitie (namelijk in de vorm van toezicht) gehouden prudent en terughoudend op te treden. Het gezag over de politie ligt immers bij de burgemeesters. Vanuit zijn betrokkenheid stelt de CvdK zich in zijn overleg met de burgemeesters, de korpsbeheerder en de korpschef, als het over openbare orde gaat, dus vooral luisterend en vragend op. Zo verwerft hij kennis en

overzicht van de situatie in Drenthe. Daarmee kan hij als vertegenwoordiger van Drenthe, bijvoorbeeld als het Rijk een nieuwe budgetverdeelsleutel voor de politieregio's heeft ontwikkeld, het opnemen voor de belangen van Drenthe en de regiopolitie. Op die manier kan hij de belangen voor een goede politiezorg in Drenthe mede behartigen.

4.2. Organisatie van bijstandsverlening ten behoeve van openbare orde en veiligheid

Schets bestaand beleid

In 1994 is in de provincie Drenthe de Regeling politiebijstand Drenthe beschreven. Dat is gebeurd nadat de regionalisering van de politie een feit was geworden en daarmee ook het beheer van de politie (Politiewet 1993). De regeling voorziet in het aanvragen bij de CvdK van extra politie voor bewakingsdoeleinden, demonstraties, risicowedstrijden en dergelijke zaken betreffende de openbare orde. De CvdK beoordeelt de wenselijkheid ervan en kan zo nodig voorstellen dat een beroep wordt gedaan op de Koninklijke Marechaussee en/of Defensie voor militaire bijstand via het Regionaal Commando Noord. De CvdK is de "linking pin" tussen het Rijk en de gemeenten in dit soort zaken. Hij is er ook voor om de aanvragen van extra bijstand van de minister aan het Drentse regiokorps door te geleiden. Voor het aanvragen en het verlenen van extra brandweerondersteuning uit een andere dan de Regio Drenthe geldt ongeveer eenzelfde werkwijze.

Schets nieuwe ontwikkelingen

Op het gebied van bijstandsaanvragen worden momenteel door de twaalf provincies criteria voor de bijstandsverlening ontwikkeld en vastgesteld.

Visie en voornemens voor nieuw beleid

- De regelingen betreffende de bijstand van politie, brandweer, GHOR, Koninklijke Marechaussee en defensie worden onderdeel van het Provinciaal coördinatieplan, dat later dit jaar wordt vastgesteld (zie ook hoofdstuk 5, punt 2).
- Bijstandsverzoeken van vooral de politie komen regelmatig voor. Om de kwaliteit van de uitvoering van de bijstandsprocedure afdoende te toetsen is het oefenen onder complexe omstandigheden nodig. De multidisciplinaire oefening Waakvlam (2002) zal een vervolg krijgen, waarin ook alle mogelijke bijstandsaanvragen voorkomen. Daarnaast is voor een snellere afhandeling noodzakelijk dat in overleg met het Nationaal Coördinatiecentrum (NCC) de beschikbare communicatiemiddelen optimaal en efficiënt worden benut.

4.3. Netwerk veilig Drenthe (NVD)

Schets bestaand beleid

Het NVD is ontstaan in 2001. Doel van het netwerk is coördineren, afstemmen en stimuleren dat betrokken partners zich inzetten voor een integrale aanpak van openbare orde en veiligheid. Het netwerk is de voortzetting van het project: IV = OK (integrale veiligheid is OK) en functioneert als een adviserend overlegorgaan op het gebied van OOV. Aan het netwerk nemen gemeenten, justitie, politie, RBD, GHOR en provincie deel. Het netwerk vergadert tien keer per jaar op verschillende plekken in de provincie.

Het netwerk is opgericht door de deelnemers zelf, met instemming van het RC. De provincie voert het secretariaat uit en faciliteert de overeengekomen acties. Een project van het netwerk is het modelconvenant Veilig uitgaan, dat in februari 2004 is aangeboden aan het RC. Het is een modelovereenkomst tussen horeca, taxibedrijven en gemeente/politie, bestemd voor de

gemeenten. Het netwerk heeft ook de organisatie van conferenties en het voorbereiden en uitdenken van nieuw beleid op zich genomen.

Schets nieuwe ontwikkelingen

Het NVD kampt met een tekort aan deelnemers, met als gevolg dat minder mensen meer moeten doen. Dit wordt onder meer veroorzaakt door leden die door verandering van baan afhaken en voor wie geen opvolging voorhanden is. Een andere oorzaak is dat een aantal leden niet frequent aan de vergaderingen deelneemt.

Uit de gesprekken met de partners in het OOV-beleid van eind 2003 is de provincie wel gebleken dat er waardering is voor de provinciale initiatieven op dit terrein, namelijk NVD en het Regionaal Platform Criminaliteitsbeheersing (RPC) Drenthe.

Integrale veiligheid waar het gaat om handhaving van de openbare orde is eerst en vooral een gemeentelijke zaak. Bij andere overheden, zoals de provincie, is veiligheid inmiddels ook een speerpunt van beleid geworden. Op verschillende beleidsterreinen wordt daarvoor nieuw beleid ontwikkeld, bijvoorbeeld externe veiligheid waar het gaat om milieu en ruimtelijke ordening. Inmiddels echter bestaat het netwerk al meer dan drie jaar.

Visie en voornemens voor nieuw beleid

- De provincie Drenthe wil in het belang van de integrale veiligheid en gevoed door de behaalde resultaten het NVD instandhouden. Daartoe zullen in het bijzonder de gemeenten worden gewezen op hun leidende rol hierin. Gemeenten zijn eerste belanghebbenden. Voldoende gemeentelijke deelname is onontbeerlijk voor een goede probleemanalyse en -oplossing. Het NVD kan nog meer invulling geven aan het lokale integrale veiligheidsbeleid door de samenwerking te versterken. Daarbij kan ook de afstemming in informatieuitwisseling en beleidsontwikkeling tussen NVD en het overleg van Ambtenaren Openbare Veiligheid verder worden verbeterd.
- Veiligheid is zeker niet alleen een zaak van de politie. Verantwoordelijkheid voor eigen veiligheid is een zaak van iedereen. Samenhang in de zorg daarvoor moet men met en van elkaar willen leren: individuele burgers, horeca, scholen en bedrijven, in het verkeer, in het waterbeheer en in de landbouw. Gemeenten, waterschappen en sommige bedrijven zijn er zelfs wettelijk toe verplicht. Het gaat dus om meerdere partners en een brede samenhang. Juist om het overzicht te houden en overlap te voorkomen, is netwerken op het gebied van veiligheid nodig. En als het om netwerkvorming gaat, wil de provincie graag van dienst zijn.
- Integrale veiligheid is in Drenthe nog niet uitontwikkeld: het netwerk moet worden voortgezet. De rol van de provincie hierin wordt gezien als die van stimulator. Om te weten hoe en met wie het netwerk moet worden voortgezet, moet eerst de huidige stand van zaken in het netwerk worden geëvalueerd. Tussentijds meten, uitkomsten bestuderen en de aanpak verbeteren is dus beslist nodig.

4.4. Regionaal Platform Criminaliteitsbeheersing Drenthe

Schets bestaand beleid

In 1992 is door het Rijk een Nationaal Platform Criminaliteitsbeheersing (NPC) opgericht, vanwege de toenemende schade, die het bedrijfsleven ondervond door criminaliteit.

Het NPC is samengesteld uit een ongeveer gelijk aantal vertegenwoordigers van overheid en bedrijfsleven. De minister van justitie is voorzitter van het platform, de voorzitter van het Verbond van Nederlandse Ondernemingen/Nederlandse Christelijke Werkgeversvereniging is de vice-voorzitter. Alle relevante departementen zijn in het platform vertegenwoordigd en natuurlijk ook de politie, het Openbaar Ministerie en de gemeenten. Namens het bedrijfsleven

maken organisaties van werkgevers en werknemers deel uit van het platform en is een aantal branches vertegenwoordigd: verzekeringsmaatschappijen, banken, detailhandel, industrie, telecommunicatie, transport en uiteraard de beveiligingsbranche. Het Ministerie van Justitie en BZK zien veel nut in het investeren in publiek-private netwerken. Het NPC stimuleert de oprichting van een RPC in iedere politieregio.

Het RPC Drenthe is opgericht in januari 2003. Voorzitter werd de CvdK en de provincie is secretaris, samen met de politie. Het platform vergadert 3 à 4 keer per jaar, op verschillende plaatsen in de provincie. De vergadering bestaat uit twee gedeelten: een agendagedeelte en een informeel gedeelte waarin de netwerken worden gelegd en versterkt.

Het doel van het RPC is de partners om tafel brengen om de criminaliteitsproblematiek te bespreken.

Het RPC Drenthe stimuleert daartoe het ontwikkelen van projecten door ondernemers in overleg met de gemeente en de politie. Die projecten zijn gericht op bijvoorbeeld bedrijventerreinen, bouwplaatsen en winkelgebieden. De ondernemers leren zo zelf maatregelen nemen om de veiligheid te vergroten en criminaliteit te voorkomen.

Schets nieuwe ontwikkelingen

In Drenthe zijn door verschillende partijen projecten opgepakt om aan het Keurmerk Veilig Ondernemen en de Kwaliteitsmeter Veilig Uitgaan te voldoen.

Visie en voornemens voor nieuw beleid

- Met de instelling van het platform is dus een goed begin gemaakt, maar er is nog veel meer te doen, door alle partners. De provincie blijft het platform daarom zoveel mogelijk ondersteunen.
- Omdat zijn voorzitterschap als belangrijk wordt ervaren, blijft de CvdK de komende jaren bij de bijeenkomsten actief betrokken. De rol van de CvdK daarin is die van initiatiefnemer, aanjager en regisseur. Hij kan daarbij de betrokkenheid van het bedrijfsleven, de Kamer van Koophandel en politie en justitie niet missen. Zonder hen zijn geen succesvolle projecten op het gebied van veilig ondernemen mogelijk. De projecten moeten verder worden ontwikkeld en uitgevoerd op basis van "belang, betaling en zeggenschap".
- Voor 2006 is een eerste evaluatie van het platform voorzien om vast te stellen wat het heeft bereikt en wat zijn rol in de verdere toekomst nog zou kunnen zijn.

4.5. Bosbrandbestrijding

Schets bestaand beleid

De Stichting Bosbrandbestrijding is door de RBD, Staatsbosbeheer, de provinciebesturen en particuliere eigenaren van bos- en natuurgebieden in de drie noordelijke provincie, opgericht. Dat was in een tijd dat alleen vliegtuigen beginnende bosbranden op tijd konden signaleren.

Schets nieuwe ontwikkelingen

Inmiddels, anno 2004, hebben Staatsbosbeheer, andere bouseigenaren en alle recreanten een mobiele telefoon en een dekkend GSM-net tot hun beschikking en zijn vliegtuigen niet meer nodig. Bovendien is de grondwaterstand in de natuurgebieden zo ver verhoogd dat het gevaar van bosbranden is verkleind. In 2003 is besloten dat de stichting een slapend bestaan leidt, alleen nog maar voortbestaat in de vorm van een contactdag van bouseigenaren en -beheerders.

Visie en voornemens voor nieuw beleid

Gelet op het vorenstaande wil de provincie een overleg op gang brengen over de noodzaak en de wenselijkheid van het voortbestaan van de stichting.

- 4.6. Samenwerking over de provinciale/nationale grens; een onderwerp op het grensvlak van zowel openbare orde als van openbare veiligheid

Schets bestaand beleid

Nationaal gezien werken de provincies Groningen, Fryslân en Drenthe samen bij de totstandkoming en het actueel houden van het Provinciaal coördinatieplan (zie punt 5.2 in het hoofdstuk hierna). Door deze plannen onderling op elkaar af te stemmen wordt de onderlinge communicatie verbeterd en kunnen de provinciale rampenstaven elkaar eenvoudiger zo nodig de helpende hand bieden.

Internationaal gezien participeert de politieregio Drenthe in de zogeheten Koördinerende Arbeitsgemeinschaft (KODAG) Nederlande - Niedersachsen. De KODAG is in 1994 opgericht. In deze werkgroep zijn vertegenwoordigd de politieregio's Groningen, Drenthe, IJsselland en Twente. Aan Duitse kant is de politie van het Regierungsbezirk Weser-Ems vertegenwoordigd. Voor de provincie geldt dat voor wederzijdse bijstandsverlening bij rampen tussen Nederland en Duitsland, de procedure geldt, die is vastgelegd in een overeenkomst tussen het Koninkrijk der Nederlanden en de Bondsrepubliek Duitsland.

Schets nieuwe ontwikkelingen

Uit het overleg met de partners in de herfst van 2003 is de provincie opnieuw gebleken, dat grensoverschrijdende samenwerking een belangrijk aandachtspunt is, niet alleen waar het internationale grenzen betreft, maar ook waar het gaat om provinciale grenzen.

Uit het overleg met de partners is dat als aandachtspunt aangereikt. Soms gaan kleine rampen net over die provinciale grenzen heen (wateroverlast 1998, stroomstoring Steenwijkerwold 2003), of betreffen rampbestrijdingsplannen (zoals dat voor Groningen Airport Eelde) en oefeningen (Waakvlam) het gebied van twee provincies. Grensoverschrijdende coördinatieafspraken moeten beter worden geregeld. Gezamenlijk en multidisciplinair oefenen en (daarmee ook) het verbeteren van het persoonlijk contact door partners in de rampenbestrijding, ambtelijk en bestuurlijk, verdient de grootste aandacht.

Visie en voornemens voor nieuw beleid

- Behalve met de eerdergenoemde noordelijke samenwerking op het gebied van de Provinciale coördinatieplannen wil de provincie de samenwerking op het gebied van OOV nog meer inhoud geven. Zo is ook het afstemmen van de voorzieningen en middelen in de Provinciale Coördinatiecentra (PCC'S), (zie punt 5.2 hierna) een middel om medewerkers van de provinciale rampenstaven zonder problemen aan elkaar uit kunnen lenen, indien de situatie daarom vraagt.
- De provincie vindt het verder van belang om de ambtelijke contacten over de landsgrens te verdiepen in overleg met de partners in de regio.
- De provincie wil grensoverschrijdende calamiteitenbestrijding op de agenda plaatsen, dat wil zeggen kennismaken, kennis uitwisselen en oefenen.

5. HET PROVINCIAAL BELEID OP HET GEBIED VAN OPENBARE VEILIGHEID

5.1. De Commissaris van de Koningin als coördinerend bestuurder en de provinciale rampenstaf

Schets bestaand beleid

Zoals in voorgaand hoofdstuk 3 is uiteengezet, heeft de CvdK op grond van de wet een specifieke taak als coördinerend bestuurder ten tijde van een ramp of calamiteit. De CvdK kan de coördinerende taak op zich nemen op het moment dat in Drenthe een ramp of calamiteit gemeentegrensoverschrijdend is. Hij laat zich dan ter zijde staan door een provinciale rampenstaf. De rampenstaf bestaat uit een beleidsteam, een beleidsondersteunend en uitvoerend team en een facilitair verbindingssecretariaat.

De CvdK en de provinciale rampenstaf werken met een Draaiboek rampenstaf. In dat draaiboek zijn de rampenstafororganisatie en de werkwijze beschreven. Het draaiboek maakt deel uit van het Provinciaal coördinatieplan (zie punt 5.2 hierna), dat op grond van artikel 10 van de Wet rampen en zware ongevallen opgesteld moet worden. De provinciale rampenstaf is onder meer bij elkaar geweest bij de problemen als gevolg van de wateroverlast in oktober 1998.

Deze taak van de provincie, dat wil zeggen van de CvdK en de rampenstaf gezamenlijk, is aan vernieuwing en verbetering toe.

Schets nieuwe ontwikkelingen

Als eerder in deze notitie gezegd: de provincies zijn net als alle andere overheden de laatste jaren druk bezig hun rol- en taakopvattingen te heroverwegen; ook Drenthe. Uit de gespreksronde in de herfst van 2003 is gebleken dat vrijwel alle gesprekspartners de CvdK beschouwen als de aangewezen coördinerend bestuurder. Om daar nader een actuele vorm aan te geven, wordt het Draaiboek provinciale rampenstaf momenteel aangepast.

De aanleiding voor de actualisatie is, behalve in de wetgeving, ook gelegen in ervaringen met oefeningen. Daaruit is namelijk gebleken dat de bestaande organisatieschema's niet (meer) voldoen.

Visie en voornemens voor nieuw beleid

- De provincie acht een goed opgeleide en getrainde provinciale rampenstaf van groot belang. De huidige samenstelling van de provinciale rampenstaf is aan revisie toe: niet alleen moet de staf opnieuw worden samengesteld, in uitgebreidere vorm, opgeleid en getraind. De plannen daarvoor staan in het Provinciaal coördinatieplan.
- Gestreefd wordt daarbij naar een crisisbeheersorganisatie, afgestemd met de andere overheden en operationele diensten, met transparante lijnen en een eenduidige aansturing. Daarbij ligt het in de provinciale visie voor de hand dat de CvdK in voorkomende gevallen, in overleg met de burgemeesters, als coördinerend bestuurder optreedt. Daar gaat hij voor. Deze duidelijke visie op de taakopvatting in crisistijd van de provincie is terugvinden in het Provinciaal coördinatieplan en het bijbehorende Draaiboek provinciale rampenstaf die eind 2004 worden vastgesteld door de CvdK (zie punt 5.2 hierna).
- Het voornemen voor het opzetten van regulier overleg ten behoeve van de verdere ontwikkeling van integrale veiligheid, inclusief rampenbestrijding, moet resulteren in het intensiveren van het overleg met de nutsbedrijven.

- Al die voornemens en visies hebben alleen resultaat als er frequent en regelmatig wordt geoefend door de provincie en door de andere partijen, afzonderlijk en gezamenlijk. De provinciale visie op dit deel van het beleid, op de rol van de CvdK als coördinerend bestuurder, wordt hier dan ook mee besloten.

5.2. Het Provinciaal coördinatieplan en Coördinatiecentrum

Schets bestaand beleid

Het Provinciaal coördinatieplan in zijn huidige vorm dateert uit 1999. Analoom aan de vierjaarlijkse cyclus voor gemeentelijke rampenplannen, wil nu ook de provincie haar Rampenplan een keer per vier jaar herzien. In het Provinciaal coördinatieplan is een schema opgenomen met betrekking tot de leiding over en de gecoördineerde inzet van diensten en organisaties bij de bestrijding van een zwaar ongeval op provinciaal niveau, alsmede gegevens over het verzoeken om en het verlenen van bijstand (WKR, artikel 6, eerste lid).

Het PCC is de werk- en oefenruimte van de provinciale rampenstaf in de kelder van het provinciehuis. Het PCC heeft onder meer een verbindingsfunctie tussen het Rijk en de Drentse gemeenten (en vice versa) bij calamiteiten, zoals onlangs de vogelpest. De provincie is overigens ook de schakel tussen het Rijk en de andere lagere overheden als de CvdK niet de coördinerend bestuurder is.

Schets nieuwe ontwikkelingen

In de stroom van de nieuwe wetgeving en de nieuwe inzichten op het gebied van OOV, worden (zijn) alle drie de Provinciale coördinatieplannen in noordelijk verband geactualiseerd. Het is namelijk van belang dat de noordelijke rampenstaven elkaar in tijden van langdurige rampenbestrijding kunnen vervangen en bijstaan.

Het PCC is toe aan renovatie en herinrichting, zo is gebleken uit ervaring met oefeningen (Waakvlam 2002, De Watertovenaars 2004).

Een aantal gesprekspartners heeft eind 2003 aangegeven belang te hebben bij en behoefte te hebben aan het actief mogen gebruiken van het PCC als oefenruimte.

Visie en voornemens voor nieuw beleid

- Het herziene Provinciaal coördinatieplan wordt eind 2004 door de CvdK vastgesteld. De provincie wil dit coördinatieplan afstemmen met de bestuurlijke en operationele partners. Om zeker te stellen dat het een goed plan is, met voldoende draagvlak bij de partners in crisisbeheersing, wordt het vooraf om commentaar toegestuurd aan de operationele diensten, RMC-Noord, gemeenten, Rijkswaterstaat en waterschappen.
- Op de middellange termijn streeft de provincie ernaar dit Provinciaal coördinatieplan zo goed mogelijk af te stemmen op de gemeentelijke rampenplannen en omgekeerd.
- De provincie wil uitzoeken op welke wijze zij het PCC als oefenruimte kan optimaliseren ten behoeve van gebruik door partners in het OOV-beleid.
- In dat kader zal ook worden onderzocht hoe de taken van de provincie in de gehele keten van de rampenbestrijding kunnen worden ingepast, rekening houdend met de wettelijke mogelijkheden en verantwoordelijkheden.

5.3. Provinciaal oefen- en opleidingsbeleid

Schets bestaand beleid

Het trainings- en oefenbeleid, alsmede de samenstelling van de provinciale rampenstaf, hebben de afgelopen jaren niet de aandacht gekregen van de provincie die ze verdienen. De behoefte aan meer en integraal oefenen wordt in brede kring gedragen, zo is gebleken uit de gespreksronde van eind 2003.

Het is de bedoeling dat het oefenbeleid in het kader van het Provinciaal coördinatieplan verder wordt opgepakt en uitgewerkt.

Schets nieuwe ontwikkelingen

De samenstelling, het trainings- en oefenbeleid voor de provinciale rampenstaf is aan actualisatie toe (zie ook 5.1 en 5.2). De oefeningen van de laatste jaren bieden daarvoor een goed aanknopingspunt. De actualisatie betreft zowel mono- als multidisciplinair oefenen en wordt afgestemd met de Multidisciplinaire Oefenstaf Drenthe.

Visie en voornemens voor nieuw beleid

- Voor meer en beter oefenen wil de provincie graag stimuleren dat er in Drenthe een meer-jarentraject totstandkomt dat uitmondt in een grote multidisciplinaire bestuurlijke en operationele oefening. Daarbij worden alle mogelijke partijen betrokken, dat wil zeggen ook de waterschappen en RMC-Noord, die daarom ook gevraagd hebben.
- Voor 2005 staat de provincie een provinciale rampenstaf voor ogen, op volle sterkte en goed opgeleid, op bestuurlijk en medewerkersniveau. Daarbij hoort een jaarlijkse update in oefenen en opleidingsbeleid voor bestuurders en medewerkers. Bovendien moet elke oefening goed worden geëvalueerd, de leermomenten daaruit verantwoord.

5.4. Piketdienst (bereikbaarheidsdienst)

Schets bestaand beleid

Calamiteiten en rampen doen zich onverhoopt en onverwacht voor; ze trekken zich ook niets aan van kantooruren. Vijf medewerkers van het kabinet zijn dag en nacht bereikbaar voor meldingen over calamiteiten, zware ongevallen en rampen. Om beurten hebben ze steeds een week lang piketdienst voor het geval dat de provincie in actie moet komen.

Schets nieuwe ontwikkelingen

De ontwikkelingen die hier van belang zijn, houden verband met de paragrafen 5.1 en 5.2.

Visie en voornemens voor nieuw beleid

Beleid en werkwijze Piketdienst worden ongewijzigd voortgezet.

5.5. Risicokaart Drenthe

Schets bestaand beleid

Na de rampen in Enschede en Volendam zijn landelijk afspraken gemaakt dat risicovolle situaties in Nederland, op gemeentelijk en aansluitend provinciaal niveau, beter in kaart moeten worden gebracht. Het gaat daarbij om objecten en situaties die risico lopen (kwetsbaar zijn) en die risico met zich meebrengen (de opslag van gevaarlijke stoffen).

Al in het voorjaar van 2001 heeft de provincie besloten geld beschikbaar te stellen voor fase 1 van de risicokaart: een inventarisatie van risicovolle objecten in Drenthe (statenstuk 847). In het voorjaar van 2002 is door PS € 450.000,-- beschikbaar gesteld voor de feitelijke productie van de digitale risicokaart naar landelijk model (statenstuk 940).

Met deze kaart brengt de provincie objecten in beeld die een risico kunnen zijn vanuit drie overwegingen.

- Het Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer wil een registratieplicht voor lagere overheden van plekken waar in risicosituaties gevaarlijke stoffen zijn opgeslagen.
- Het Ministerie van BZK wil een risicokaart vanuit het OOV-perspectief.
- Voor de overheid in het algemeen bestaat per 2003 de wettelijke verplichting om (onder andere aan de hand van de risicokaart) met de burger actief te communiceren over risicovolle situaties.

De risico-informatieplicht voor de overheid is al langer bestaand beleid, dat ook door Europa wordt gedragen. De risicokaart kan worden gezien als een voortzetting van het Besluit informatie rampen en zware ongevallen uit 1994. Nieuw is dat de informatieverstrekking veel actiever moet worden opgepakt door de overheid. Artikel 10b, tweede lid, van de WRZO zegt het zo: "Het college van burgemeester en wethouders draagt er zorg voor dat de bevolking, de CvdK en de minister op passende wijze informatie wordt verschaft over de rampen en de zware ongevallen die de bevolking en het milieu kunnen treffen". De informatieplicht over milieurisico's is voorgeschreven in een Europese richtlijn.

De risicokaart wordt door de provincie gezien als een belangrijke bouwsteen voor OOV in Drenthe. De provincie heeft de regie- en de beheerstaak van de productie en de verspreiding van de kaart op zich genomen, de gemeenten (als bevoegd gezag) de operationele diensten en de waterschappen de verantwoordelijkheid om de informatie aan te leveren en actueel te houden.

Voor de regie- en de beheerstaak van de risicokaart heeft de provincie een Stuurgroep Risicomanagement Drenthe en een projectgroep ingesteld, bestaande uit vertegenwoordigers van gemeenten, operationele diensten en waterschappen. De presentatie van de risicokaart is eind 2004 voorzien. Momenteel zijn de gemeenten nog druk bezig met inventariseren en aanleveren van informatie over de risico-objecten: bedrijven en pompstations, maar ook scholen en ziekenhuizen.

Schets nieuwe ontwikkelingen

De vervaardiging van de risicokaart in Drenthe verloopt voorspoedig. De risicokaart op zich is inmiddels (inter)nationaal gezien onderhevig aan nieuwe inzichten. Een openbare risicokaart kan immers ook als een risico op zichzelf worden beschouwd. In verband met de terrorismedreiging zou er zelfs voor gekozen kunnen worden de risicokaart minder informatief te maken dan oorspronkelijk gedacht. Thans is nog niet bekend welke keuze wordt gemaakt.

Visie en voornemens voor nieuw beleid

- De risicokaart is te beschouwen als een van de startpunten in de ontwikkeling naar een beter integraal veiligheidsbeleid. Met de risicokaart worden immers alle mogelijke soorten risicovolle objecten en de effectgebieden (provinciaal standpunt) in kaart gebracht. Ten behoeve van de vervaardiging van de risicokaart worden in het provinciehuis integraal (samen met milieu en communicatie) maar ook interprovinciaal afspraken gemaakt en uitgevoerd. Een regeringsstandpunt over de specifieke aard van de informatieve invulling van

de risicokaart moet worden afgewacht. De risicokaart zal goed worden bekeken door individuele burgers en overheden.

- Intussen wil de provincie de risicokaart de komende jaren uitbouwen tot een risico-inventarisatiesysteem (RIS). Dit RIS staat straks niet alleen de burger en de provincie, maar ook de andere lagere overheden en operationele diensten ten dienste. De overweging daarbij is dat: "er niet genoeg kan worden geïnvesteerd in samenwerking en communicatie als het gaat om een belangrijk onderwerp als de zorg voor een veilig Drenthe" (statenstuk 940). Het RIS op zijn beurt biedt de mogelijkheid om een breed veiligheidsbeleid neer te zetten alsmede beleid voor risicomangement te ontwikkelen. De provincie wil daar vanaf 2005 mee beginnen.
- De provincie wil de risicokaart integreren in andere provinciale processen, zoals externe veiligheid. Verder kan de opzet van de risicokaart als model worden gebruikt voor andere provinciale kaarten, zoals die voor het POP, het plan voor verkeer en vervoer (MUP), de ammoniak- en veehouderijkaart. Het is de bedoeling dat straks op één provinciale website alle provinciale kaarten in één lay-out kunnen worden aangeklikt. De vervaardiging, digitalisering en het beheer van de risicokaart blijft in handen van de provincie.

5.6. Toetsing plannen

Schets bestaand beleid

Een van de manieren om je als verantwoordelijke overheid voor te bereiden op rampen en zware ongevallen is het maken van een rampenplan. Dat plan geeft blijk van de inschatting van risico's die je als overheid maakt. In het plan zijn de afspraken vastgelegd over de aanpak en de bestrijding ervan.

In 1998 hebben de gemeenten al eenmalig een rampenplan moeten vaststellen. De criteria daarvoor stonden in de Wet rampen en zware ongevallen.

Na de rampen in Enschede en Volendam is in het kader van de kwaliteitsverbetering van de voorbereiding op de rampenbestrijding besloten dat de gemeentelijke plannen verplicht één keer per vier jaar moeten worden geactualiseerd en getoetst door de provincie. Dat besluit werd ook gevoed door het feit dat niet alle gemeenten in Nederland een (geactualiseerd) rampenplan bleken te hebben.

De CvdK en het college zijn verantwoordelijk voor de toetsing van een viertal plannen.

1. Rampenplannen (gemeenten)	college GS
2. Rampbestrijdingsplannen (burgemeesters)	CvdK
3. Calamiteitenplannen waterstaatswerken (waterbeheerders)	college GS
4. Regionaal beheersplan rampenbestrijding (RBR) Drenthe	college GS

Schets nieuwe ontwikkelingen

De kwaliteitsverbetering in (de voorbereiding op) de rampenbestrijding is grotendeels voorzien in de WKR, die per 1 juli 2004 van kracht is geworden en het daarbijhorende Besluit kwaliteitscriteria planvorming rampenbestrijding.

Vooruitlopend op de wetgeving is men in Drenthe, onder meer op verzoek van het Ministerie van BZK en aan de hand van een format van de RBD, al in 2002 en 2003 aan de slag gegaan met het voorbereiden van plannen. Het gemeentelijk rampenplan en het rampbestrijdingsplan (zie hierna onder 1 en 2) dienen echter voor 1 juli 2005 te voldoen aan de eisen, zoals de WKR die stelt. Elke gemeente moet daarom voor 1 juli 2005 deze beide plannen opnieuw vaststellen, ook al is dat in Drenthe onlangs nog gebeurd. Ook het regionaal beheersplan (zie hierna onder 4) dient voor 1 juli 2005 opnieuw te worden vastgesteld. De provincie krijgt zes maanden

de tijd om de in het eerste jaar na inwerkingtreding voor te leggen gemeentelijke en regionale plannen te toetsen. Daarna geldt daarvoor een periode van drie maanden.

1. Het gemeentelijk rampenplan

Het college van burgemeester en wethouders (Wet rampen en zware ongevallen) is belast met de voorbereiding van de bestrijding van rampen en zware ongevallen in de gemeente. Het college van burgemeester en wethouders moet dan ook één keer per vier jaar (of zoveel vaker als nodig is) een rampenplan vaststellen en/of actualiseren. Dit rampenplan moet een risico-inventarisatie bevatten, met vermelding van die risicovolle situaties in een gemeente waarvoor een rampbestrijdingsplan (zie hierna) moet worden vastgesteld door de burgemeester. Een rampenplan gaat uitvoerig in op de organisatie van de rampenbestrijding (schema's en deelplannen, overzichten en begripsomschrijvingen) en is in voorkomende gevallen afgestemd op calamiteitenplannen van waterstaatswerken.

2. Het rampbestrijdingsplan

De burgemeester stelt ten minste éénmaal per vier jaar de rampbestrijdingsplannen vast voor een risicovolle situatie binnen de gemeente waar zich voorzienbaar een ramp of zwaar ongeval kan voordoen. In dat rampbestrijdingsplan is het geheel van de bij die ramp of dat zware ongeval te nemen maatregelen opgenomen. Zo vaak als nodig is wordt het rampbestrijdingsplan geactualiseerd. Het rampbestrijdingsplan is afgestemd op de calamiteitenplannen waterstaatswerken die betrekking hebben op waterstaatswerken die in die gemeente gelegen zijn. De burgemeester zendt het rampbestrijdingsplan en de wijzigingen daarop binnen een maand na vaststelling naar de CvdK en de beheerders van waterstaatswerken in de gemeente.

Momenteel is in Drenthe één rampbestrijdingsplan aan de CvdK voorgelegd. Dit betreft Groningen Airport Eelde, ingediend door de burgemeester van Tynaarlo.

3. Calamiteitenplannen waterstaatswerken

Volgens de Waterstaatwet 1900, het laatst gewijzigd per 1 september 2002, stelt de beheerder van water (waterschap, gemeente of provincie) een calamiteitenplan vast en draagt zorg voor de bekendmaking ervan.

Een calamiteitenplan dient te zijn afgestemd op andere vigerende plannen in het betrokken en aangrenzende gebied. Het ontwerp van een calamiteitenplan moet aan de regionale brandweer, het/de college(s) van burgemeester en wethouders uit het betrokken gebied en aan de andere waterbeheerders om commentaar worden toegestuurd. Na vaststelling stuurt de beheerder het in elk geval aan het college van GS, de regionale brandweer, burgemeester en wethouders in de betrokken gemeenten, overige waterbeheerders en, ter kennisneming, aan de CvdK van de betrokken provincie.

Calamiteitenplannen moeten de eerste maal binnen twee jaar na vaststelling van deze wet worden vastgesteld en ten minste eenmaal per vier jaar herzien.

Inmiddels hebben twee waterschappen al een calamiteitenplan ingediend bij de provincie, te weten Hunze en Aa's en Noorderzijlvest (allebei gelegen in het grensgebied Groningen-Drenthe). Een derde plan wordt de provincie in september 2004 toegezonden (waterschap Reest en Wieden). Toetsing van de al ingediende calamiteitenplannen door de provincie heeft nog niet plaatsgevonden, in afwachting van de toetsingscriteria die pas onlangs in een Algemene maatregel van bestuur (AMvB) zijn vastgesteld.

4. Regionaal beheersplan

Het bestuur van de RBD moet ten minste éénmaal per vier jaar een regionaal beheersplan vaststellen. Hierin moet het beleid over de multidisciplinaire voorbereiding van de rampenbestrijding zijn vastgelegd, samen met de waarborging van de benodigde capaciteit en kwaliteit van de organisatie van de rampenbestrijding.

Het beheersplan bevat een beschrijving van het niveau van het hulpaanbod dat wordt nastreeft, van de daarbijbehorende operationele prestaties van brandweer, politie en de geneeskundige hulpverleningsdiensten en ziekenhuizen. Het plan gaat ook in op de inzet van organisaties, het niveau van het hulpaanbod en het daarop afgestemde opleidings- en oefenprogramma. Het beheersplan wordt zoveel mogelijk afgestemd op de beheersplannen van aangrenzende regio's (provincies). Het beheersplan wordt vastgesteld door het bestuur van de RBD in overeenstemming met het RC en het bestuur van de GHOR. Het bestuur van de RBD stuurt het beheersplan binnen een maand na vaststelling toe aan het college van GS, ter toetsing en aan de CvdK ter kennisneming, evenals aan waterstaatswerkbeheerders in de eigen regio.

Het bestuur van de RBD rapporteert (na overleg met het RC en het bestuur van de GHOR) jaarlijks over de uitvoering van de beleidsmaatregelen die zijn voorgesteld in het beheersplan en zendt deze aan de CvdK en ter kennisneming aan het college van GS.

De RBD heeft inmiddels een eerste beheersplan vastgesteld. Sinds 2002 is onder haar leiding door alle drie de operationele diensten gezamenlijk gewerkt aan een Regionaal beheersplan voor de jaren 2004-2006, dat inmiddels is vastgesteld. In 2005 dient weer een nieuw vierjarig plan gemaakt.

Na de toetsing ervan door GS (als het Regionaal beheersplan ook door elk van de besturen is vastgesteld), dienen "rood, wit en blauw" het Regionaal beheersplan elk uit te werken in een eigen organisatieplan. Dat organisatieplan sturen ze elkaar toe, ter kennisneming. Zo wordt een meerjarig multidisciplinair beleidsplan voorbereiding rampenbestrijding geconstrueerd en de fundering gelegd voor een hecht rampbestrijdingsgebouw.

Uit overleg met de partners eind 2003 is gebleken dat zij (bij wijze van pilot) graag de mogelijkheden voor een experimentele vorm van provinciaal toezicht op het volgend multidisciplinair regionaal beheersplan onderzocht willen zien. Het gaat daarbij om een (in dit kader) innovatieve vorm van toezicht, dat overeenkomt met het provinciaal toezicht gemeentefinanciën.

Visie en voornemens voor nieuw beleid

- De provincie streeft naar een continue verbetering van de rampenplannen en eventuele rampbestrijdingsplannen van de andere lagere overheden. De aandacht gaat echter vooral uit naar de ondersteuning die geboden kan worden bij het uitvoeren van de plannen (faciliteren bij implementeren).
- De criteria voor het toetsen van plannen zijn of worden vastgelegd in een AMvB. Voor de wijze waarop deze criteria worden toegepast en aangevuld, gelet op de specifiek provinciale/regionale situatie, kan de provincie zo nodig haar eigen beleid ontwikkelen. De provincie is voornemens hierover te overleggen met de partners, voorafgaand aan de vaststelling van de plannen (zie hoofdstuk 3, paragraaf 3.3. Provinciale ambities). Kortom, de toetsing uitvoeren als partner in het proces, dat wil zeggen door de toetsing de kwaliteit van de plannen verhogen in redelijke verhouding tot de prioriteit van plannen in het geheel van de voorbereiding op de rampenbestrijding.

-
- Daarnaast wil de provincie (naar aanleiding van de vraag van sommige partners) een meer actieve en samenwerkingsgerichte betrokkenheid aan de dag leggen bij het samenstellen van het volgende RBR (periode 2006-2009). Dit betekent dat de provincie op de één of andere wijze participeert in de totstandkoming van een volgend regionaal beheersplan, nog vóór de toetsing. Daarom neemt de provincie sinds april 2004 deel aan de Coördinatiegroep.
 - In het verlengde hiervan past het voornemen om, onder meer bij het Ministerie van BZK maar ook in overleg met de RBD, te onderzoeken wat de mogelijkheden zijn van een experimentele pilot voor toetsing van het Regionaal beheersplan langs lijnen van terughoudend provinciaal toezicht.

1. Het gemeentelijk rampenplan

De provincie ziet erop toe dat de Drentse gemeenten binnen één jaar na inwerkingtreding van de WKR, dus vóór de zomer van 2005, nieuwe rampenplannen voor de periode 2006-2009 aan GS ter toetsing voorleggen. Deze rampenplannen worden gemaakt aan de hand van een format zoals door de gemeenten en de RBD wordt ontwikkeld, in overleg met de provincie. De provincie is gehouden binnen zes maanden de gemeenten te informeren over de toetsing.

2. Het rampbestrijdingsplan

De beoordeling van de wenselijkheid van rampbestrijdingsplannen vloeit voort uit de risico-inventarisatie in het gemeentelijk rampenplan. De beslissing erover ligt in handen van de burgemeester. De provincie wil in de tweede helft van 2005, samen met de betrokken gemeentelijke deskundigen en burgemeesters, de rampenplannen onderzoeken op de noodzaak van eventueel meer rampbestrijdingsplannen.

3. Calamiteitenplannen waterstaatswerken

De provincie zal erop aandringen en stimuleren dat alle calamiteitenplannen binnen twee jaar na inwerkingtreding van de gewijzigde Waterstaatswet bij het college van GS worden ingediend, ter toetsing, en ter kennisneming aan de CvdK.

4. Regionaal beheersplan

De provincie is vooreerst voornemens het Regionaal beheersplan voor de jaren 2004-2006 te toetsen aan de criteria die daarvoor landelijk zijn ontwikkeld. Om de mogelijkheden te onderzoeken van het plan van de partners voor een pilotvorm van toezicht, zal de provincie nog vóór het volgende beheersplan (2006-2009) met het Ministerie van BZK overleggen en afspraken maken over een andere vorm van toetsing en toezicht, overeenkomstig het provinciaal toezicht op de gemeentefinanciën.

6. TOT SLOT

6.1. Op weg naar en betere samenwerking

Schets bestaand beleid

Het beleid zoals tot nu toe door de provincie gevoerd op het gebied van OOV is de laatste jaren niet formeel vastgelegd in beleidsnotities. De uitvoering van het werk op dit gebied gebeurde in een functie- en productgerichte benadering, gebaseerd op bestaande procedures en (nieuwe) wettelijke taken.

Schets nieuwe ontwikkelingen

Uit de gesprekken met de partners eind vorig jaar is wel gebleken dat de partners in de OOV behoefte hebben aan meer netwerken en samenwerking, meer kennis en kwaliteit en een meer stimulerende rol van de provincie. De samenwerking in Drenthe tussen alle partners in OOV kan beter, zo luidde de diagnose na de gesprekken van eind 2003.

Verschillende partners hebben bovendien gevraagd om actie te ondernemen voor de verbetering van de kwaliteit in het OOV-beleid in Drenthe in het algemeen. Er blijken nu te veel verschillen van inzicht te zijn over de kwaliteit, de verdeling en de aanpak van OOV. Menigeen van de verantwoordelijke partners maakt zich zorgen over de kwaliteit van rampenbestrijding en de voorbereiding daarop in Drenthe. Verder willen partners als de waterschappen en het RMC-Noord, samen met de andere overheden en operationele diensten, vaker actief een rol spelen in rampenoefeningen. Deze wensen zijn zoveel mogelijk verwerkt in deze notitie.

Juist in een overzichtelijke regio als Drenthe, met een beperkt aantal bestuurders, korte lijnen en een informele omgangscultuur, moet een strakker veiligheidsprofiel kunnen worden neergezet. De wens daarvoor heeft de provincie duidelijk gehoord en opgepakt. Organisatorische en bestuurlijke congruentie als toevoeging aan de territoriale, ligt daarmee voor de hand. Eenheid in opvattingen over veiligheid vindt de provincie belangrijk.

Een insteek van deze notitie is goed te houden wat goed is en zaken te verbeteren waar nodig en waar mogelijk. Dat heeft de provincie gemeend te moeten doen door allereerst de eigen positie op dit terrein te bepalen en van beleidsvoornemens te voorzien. Wat de eenheid verder ten goede zou komen, is het bevorderen van de bekendheid met elkaar als partners op dit beleidsterrein. Volgens de geraadpleegde partners moet je elkaar als het gaat om rampenbestrijding namelijk "blind" kunnen vinden. Een regelmatig bijeenkomend persoonlijk ontmoetings- en kennismakingsplatform op bestuurlijk en ambtelijk niveau lijkt alle betrokkenen bij de openbare veiligheid en rampenbestrijding zinvol, zelfs zeer wenselijk. De provincie wil dit soort bijeenkomsten vanuit de verantwoordelijkheid graag organiseren en aanbieden, te beginnen in 2004.

Visie en voornemens voor nieuw beleid

Om de kennismaking en de bekendheid van de partners in OOV-beleid te bevorderen, daarbij zoveel mogelijk rekening houdend met netwerkverantwoordelijkheden van andere veiligheidspartners, wil de provincie met ingang van 2004 ten minste éénmaal per jaar informele kennismakings- en netwerkbijeenkomsten te organiseren, voor alle partners in het OOV-beleid, op ambtelijk en bestuurlijk niveau. De CvdK wil graag gastheer zijn van een eerste informele bijeenkomst.

7. AFKORTINGENLIJST

AMvB	Algemene maatregel van bestuur
BZK	Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, Ministerie van
CPB	Centraal Planbureau
CvdK	Commissaris van de Koningin
GHOR	Geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen
GS	Gedeputeerde staten
IV	Integrale veiligheid
KODAG	Koördinerende Arbeidsgemeenschap
NCC	Nationaal Coördinatiecentrum
NPC	Nationaal Platform Criminaliteitsbeheersing
NVD	Netwerk veilig Drenthe
OOV	Openbare orde en veiligheid
PCC's	Provinciale Coördinatiecentra
PS	Provinciale staten
RBD	Regionale Brandweer Drenthe
RBR	Regionaal beheersplan rampenbestrijding
RC	Regionaal college
RIS	Risico-inventarisatiesysteem
RMC	Regionaal Militair Commando
WGHR	Wet geneeskundige hulpverlening bij rampen
WKR	Wet kwaliteitsbevordering rampenbestrijding
WRZO	Wet rampen en zware ongevallen

gm/coll.

F:\PRODUCT\FG\CTB\Huisstijl\Notitie openbare orde en veiligheid in drenthe.doc